

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (2-7-2017)

ΤΑ ΑΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Τα άγια των αγίων ήταν το ιερό, θα λέγαμε, της Σκηνής του Μαρτυρίου στην έρημο και αργότερα του ναού που έκτισε ο Σολομών, μετά την εγκατάσταση των Ισραηλιτών στην Παλαιστίνη. Ήταν άβατο για το λαό και τους ιερείς, οι οποίοι εισερχόταν μόνο στα Άγια, δηλαδή στο τμήμα του ναού μπροστά από τα Άγια των Αγίων, όπου βρισκόταν αριστερά η χρυσή επτάφωτη λυχνία, δεξιά η τράπεζα και οι δώδεκα άρτοι της προθέσεως και πιο μέσα μπροστά από το καταπέτασμα το θυσιαστήριο των θυσιμαμάτων. Στα Άγια των Αγίων έπαινε μόνο ο αρχιερέυς μία φορά το χρόνο κατά την εορτή του εξιλασμού (Λευϊτ. 16,8). Εκεί υπήρχε το χρυσό θυμιατήριο, η κιβωτός της Διαθήκης, και στο πάνω μέρος της κιβωτού –το λεγόμενο ιλαστήριο– στις άκρες του στεκόταν δύο χερουβίμ, που σκέπαζαν με τα φτερά τους την κιβωτό. Η κιβωτός ήταν ένα κιβώτιο από ξύλα, που δεν σάπιζαν, με επένδυση χρυσού μέσα και έξω. Μέσα στην κιβωτό βρισκόταν μία χρυσή στάμνα με μάννα, η ράβδος του Ααρών που βλάστησε και οι πλάκες του νόμου.

Όλα αυτά ήταν ιερά αντικείμενα που θύμιζαν στους Ισραηλίτες το Θεό και την πρόνοια του και το ενδιαφέρον του γι' αυτούς διά μέσου των αιώνων, αλλά συγχρόνως θύμιζαν και πόσο αγάριστοι, ανόσιοι, γογγυστές και ασεβείς υπήρξαν οι πρόγονοί τους. Έτσι η παρουσία αυτών τους προέτρεπε σε ευγνωμοσύνη και δοξολογία του Θεού, αλλά και τους υπενθύμιζε και τους επιστούσε την προσοχή στο να μη επαναλάβουν τα λάθη τους και τις αμαρτίες τους. Ας τα θυμηθούμε χωριστά και ας φρεσκάρουμε τις ιστορικές λεπτομέρειες που συνδέονται μ' αυτά.

Α'. Το μάννα

Το μάννα ήταν η τροφή που έδινε ο Θεός στην έρημο στο λαό του, τον Ισραήλ. Ήταν ο ουράνιος άρτος ή ο άρτος των αγγέλων, όπως τον ονόμασαν αργότερα οι Ιουδαίοι, που ερχόταν κάθε μέρα θαυματουργικά από το Θεό. Έδινε τη δυνατότητα στον Ισραήλ να συντηρηθεί μέσα στην αφιλόξενη έρημο, αλλά και συγχρόνως τον δοκίμαζε εάν είναι πιστός και υπάκουος. Έπρεπε ο κάθε Ισραηλίτης να μαζεύει ορισμένη ποσότητα, να μη κρατεί το περίσσειμα για άλλη μέρα, και την Παρασκευή να μαζεύει και για το Σάββατο. Εάν μάζευε περισσότερο, εν τέλει η ποσότητα που βρισκόταν στο σακίδιο του ήταν αυτή που όρισε ο Θεός· εάν κρατούσε περίσσειμα, σκουλήκιαζε· μόνο αυτό που μάζευε την Παρασκευή για το Σάββατο διατηρείτο.

Ο Μωυσής έδωσε εντολή στον αδελφό του τον Ααρών, που ήταν αρχιερέας, να πάρει μία χρυσή στάμνα και να βάλει μέσα ένα γομόρ (μέτρο χωρητικότητας της εποχής εκείνης), δηλαδή την ποσότητα που επέτρεπε ο Θεός για κάθε Ισραηλίτη. Το έκανε αυτό για να θυμούνται οι επερχόμενες γενεές την ευεργεσία και την φροντίδα του Θεού αλλά και την αχαριστία και τον γογγυσμό των προγόνων τους, ότι δήθεν ο Θεός τους έσωσε από τους Αιγυπτίους για να τους πεθάνει της πείνας στην έρημο (πρβλ. Έξοδ. 16ο κεφ. και Αριθμ. 11,4-13).

Β'. Η ράβδος του Ααρών

Ο Κορέ μαζί με τον Δαθάν και τον Αβειρών και 250 επίσημους Ισραηλίτες στασίασαν εναντίον του Μωυσέως και του Ααρών. Αμφισβήτησαν ότι αυτοί είναι οι εκλεγέντες από το Θεό να τον διοικούν και ότι μόνο ο Ααρών ως αρχιερέυς έχει δικαίωμα να προσφέρει θυσία ιερατική. Τότε ο

Θεός τη στιγμή που πήγαν να προσφέρουν ιερατικό θυμίαμα άνοιξε τη γη και τους κατάπιε κι αυτούς και τις οικογένειες τους (Αριθμ. 16ο κεφ.). Την επόμενη μέρα οι Ισραηλίτες, αντί να συνταραχθούν από το φοβερό θαύμα που συνέβη, γόγγυσαν εναντίον του Μωυσή και του Ααρών ότι έγιναν αίτιοι να φονευθούν οι στασιαστές και όρμησαν εναντίον τους. Τότε ο Θεός άρχισε να καταστρέφει τους γογγυστές Ισραηλίτες και η καταστροφή σταμάτησε μόνο όταν ο Ααρών, κατά εντολή του Μωυσή, προσέφερε θυμίαμα στο Θεό. 14.700 άτομα σκοτώθηκαν από το Θεό την ημέρα του γογγυσμού.

Τότε ο Θεός για να θέσει τέρμα στην ανταρσία των Ισραηλιτών είπε να γίνει το εξής. Κάθε αρχηγός από κάθε φυλή του Ισραήλ, να προσφέρει μία ράβδο στο Μωυσή. Όλες οι ράβδοι, δώδεκα τον αριθμό, να προσφερθούν και να τοποθετηθούν στη Σκηνή του Μαρτυρίου και κει η ράβδος που θα βλαστήσει θα είναι το σημείο που θα δείξει ποιον διαλέγει ο Θεός για να του προσφέρει ιερατικές θυσίες και να προΐσταται λατρευτικώς του λαού. Έτσι και έγινε και η ράβδος του Ααρών, αρχηγού της φυλής Λευί, έφερε βλαστό, άνθη και καρύδια (Αριθμ. 17ο κεφ.). Συνεπώς μόνο ο Ααρών και οι απόγονοί του μπορούσαν να ιερατεύουν και όποιος δεν το δεχόταν ουσιαστικά στασίαζε έναντι του Θεού με ανάλογες συνέπειες.

Γ'. Οι πλάκες του νόμου

Το βιβλίο της Εξόδου μας ιστορεί, στο 20ο κεφάλαιό του, πως ο Θεός παρέδωσε τον δεκάλογο στους Ισραηλίτες. Ο λαός, ενώ βρισκότανε κάτω από το όρος, άκουγε τη φωνή του Θεού να μιλά στο Μωυσή και τις σάλπιγγες να σαλπίζουν, ενώ συγχρόνως έβλεπε το Σινά να περιζώνεται από φλόγες και καπνούς. Φοβισμένος τότε ο λαός, παρακάλεσε το Μωυσή να τους μιλά αυτός και όχι ο Θεός, για να μη πεθάνουν από το φόβο. Ο Θεός πράγματι συνέχισε να παραδίδει στο Μωυσή τις διατάξεις του νόμου του. Περνά ο καιρός και ο Μωυσής αργεί να κατέβει και ο λαός ο ανυπόμονος και αχάριστος και κακοήθης, που δεν μπορεί να περιμένει ούτε να δοκιμάζεται, ξεχνά τον αληθινό Θεό και λέγει στον Ααρών να κατασκευάσει είδωλα θεών να λατρεύσουν αυτά και να τα θεωρήσουν ως σωτήρες τους. Ο Ααρών, υποχωρώντας στις πιέσεις του λαού, παίρνει τα κοσμήματα των γυναικών και κάνει ένα χρυσό μοσχάρι και προσφέρει θυσία σ' αυτό, σαν να ήταν αυτό ο Θεός, που τους έσωσε από τους Αιγυπτίους.

Ο Θεός ειδοποιεί το Μωυσή για τη πτώση του λαού. Ο Μωυσής έκπληκτος κατεβαίνει αμέσως, κρατώντας στα χέρια του τις πλάκες του νόμου. Όταν είδε από κοντά το λαό μεθυσμένο να χορεύει και ν' ασελγεί γύρω από το χρυσό μοσχάρι, πέταξε τις πλάκες του νόμου και τις έσπασε. Ήταν μια πράξη ασυνείδητη, που εξέφρασε εκείνη τη στιγμή την έκπληξη, την οργή και την απογοήτευσή του από το κατάντημα του λαού του (Εξοδ. 32ο κεφ.). Αμέσως προέβη σε τιμωρητικά επανορθωτικά μέτρα και αργότερα ξανανέβηκε στο όρος Σινά για να ξαναπάρει τις πλάκες του νόμου.

Το 586 π. Χ. οι Βαβυλώνιοι με τον Ναβουχοδονόσορα καταστρέφουν το ναό του Σολομώντος και έτσι χάθηκαν όλα τα ιερά αυτά αντικείμενα. Κατά το Β' Μακ. 2,4 ο Ιερεμίας πήρε την κιβωτό της Διαθήκης πριν τη καταστροφή του ναού και την έκρυψε στο όρος Nebo. Έτσι ο ναός του Ζοροβάβελ και ο ναός του Ηρώδη, που αντικατέστησαν το ναό του Σολομώντος μετά την Βαβυλώνια αιχμαλωσία, στο άγιο των αγίων δεν είχαν το μάννα, την ράβδο του Ααρών και τις πλάκες του νόμου. Ήταν κι αυτή η απώλεια ένα σημείο ότι η εποχή της Παλαιάς Διαθήκης πλησιάζει να τελειώσει. Έρχεται ο Χριστός, ο οποίος θα αντικαταστήσει όλα τα ιερά αντικείμενα. Αντ' αυτών θα υπάρχει στο ιερό των χριστιανικών ναών, στο αρτοφόριο, το σώμα και το αίμα του.

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης